

PROGRAMMA 1 – FYSIEKE LEEFOMGEVING

Veendael maakt
plaats voor jou

Visie Fysieke leefomgeving

De groei en ontwikkeling van de stad

In Veenendaal is het gezond, duurzaam en veilig wonen, werken en leven. Wij maken een bewuste keuze voor de kwaliteit van de leefomgeving, zo blijven we ook in de toekomst een aantrekkelijke woon-en werkgemeente. Wij zetten in op duurzaam, beter en slimmer inrichten van de leefomgeving. Dit doen wij bijvoorbeeld door inbreiding, met gebruik van innovatie, kennis en creativiteit. De Groei en Bloei van Veenendaal vraagt om de juiste balans tussen wonen, werken en leefomgeving. Dit vraagt om ruimtelijke keuzes, strategische investeringen en goede samenwerking met buurgemeenten, provincies Utrecht/Gelderland en de Regio Foodvalley.

De duurzame stad

Veenendaal wil werken aan een leefbare duurzame stad. Voor nu en voor de generaties na ons. Wij zetten ons in voor de transitie naar een circulaire samenleving. Die geven wij vorm in samenwerking met andere partijen, door anders en slimmer met energie, grondstoffen, producten en diensten om te gaan. In de rol van beheerder, ontwikkelaar en opdrachtgever laten wij zien dat we klimaatadaptatie en circulariteit serieus nemen. En dat dit is ingebed in het beheer en de ontwikkeling van de (buiten)ruimte. Als een Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgever, laten wij zien dat de duurzaamheidsambitie het vertrekpunt van ons handelen is. Deze verandering, naar een duurzame samenleving, vraagt om ondernemerschap en innovatiekracht. Een aanpak die past bij Veenendaal en die ook goed is voor de lokale economie.

Niet alle ambities zijn direct haalbaar. Maar wij zetten in op een optimale toepassing van de beschikbare technieken op het gebied van duurzaamheid. Dit vraagt veelal een hogere investering, zolang dit nog niet 'het nieuwe normaal' is. Dit realiseren we ons. Maar daar tegenover staat, dat de lasten in de gebruiksfase en na afloop ervan, lager kunnen uitvallen. Het is dan ook een investering in onze toekomst.

Het beheer van de stad

De openbare ruimte van Veenendaal is schoon, heel, duurzaam, toegankelijk en veilig. Ons gemeentelijke vastgoed is goed bruikbaar en faciliteert de beoogde functies. Bij alles wat wij in de openbare ruimte en ons vastgoed doen, zoeken we de juiste balans. De balans tussen de ambities uit de thema's 'De groei en ontwikkeling van de stad' en 'De duurzame stad' en de beschikbare middelen. Daarnaast houden wij in de gaten hoe de relatie met de bestaande stad, de bestaande voorzieningen/gebouwen en het zorgvuldig omgaan met onze 'assets' (groen, wegen, water/ riool, vastgoed etc.) is.

Het beheer van de stad is meer dan het beheer van de openbare ruimte en het vastgoed. Het gaat om onderhoud en vervanging van de genoemde traditionele beheeronderwerpen, het goed omgaan met (het ophalen en verwerken van) afval/grondstoffen, veiligheid, het inrichten en gebruik van de buitenruimte. Daarnaast gaat het over verkeer en de wijze waarop we wel of geen ruimte geven aan het faciliteren van mobiliteit, wat mogelijk ten koste gaat van bijvoorbeeld groen en speelruimte.

De ruimte in Veenendaal is schaars en we moeten keuzes maken

In het door de raad vastgestelde Omgevingsprogramma Openbare Ruimte (OPOR), is een aantal van deze keuzes al gemaakt. Wij verwachten dat de Omgevingsvisie in 2026 helpt om, op gebiedsniveau, nog meer keuzes te maken dan wel al gemaakte keuzes verder te concretiseren. Dit draagt bij in realisatie van gemaakte keuzes over de inrichting en het beheer van de openbare ruimte.

Het beheer van de stad doen we samen met inwoners en andere partners

Wij hebben de ambitie om ook inwoners en andere partners te betrekken bij het beheer van de stad. Dit ligt niet alleen bij ons als gemeente. Wij betrekken inwoners onder andere met inzet van het wijkmanagement. Hiermee faciliteren en stimuleren wij bewoners die initiatieven nemen de openbare ruimte te verbeteren.

Thema's Fysieke leefomgeving

- I. De groei en ontwikkeling van de stad
- II. De duurzame stad
- III. Het beheer van de stad

Financiën Fysieke leefomgeving

Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	34.040	35.401	35.771	35.140
Lasten	44.407	45.323	45.428	44.404
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-10.367	-9.922	-9.657	-9.265
Beschikkingen	3.367	1.805	1.486	1.242
Storting	224	351	376	366
Saldo mutaties reserves	3.143	1.454	1.110	876
Saldo programma (na mutaties reserves)	-7.224	-8.468	-8.547	-8.388

Actuele ontwikkelingen Fysieke leefomgeving

Thema I - De groei en ontwikkeling van de stad

Veenendaal heeft zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld naar een stad met 70.000 inwoners. De omvang en complexiteit van de hiermee samenhangende vraagstukken neemt toe, wat meer eisen stelt aan onze deskundigheid en beschikbare capaciteit. Alleen op deze manier kunnen we invulling blijven geven aan de provinciale en regionale ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn: het opstellen van en uitvoering geven aan de omgevingsvisie, de inzet van de regio voor het ontwikkelperspectief Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX), de nota ruimte, Regionaal Ruimtelijk Programmeren en het Regionaal/Utrechts Programma Landelijk Gebied (RPLG/UPLG).

De verkenning van twee grootschalige uitbreidingsgebieden

Voor 2025 staat de verkenning van twee grootschalige uitbreidingsgebieden op de agenda: De Klomp en De Nieuwe Meent. Dit is in het verlengde van de verstedelijkingsstrategie, de woondeal en het regionaal ruimtelijk programmeren in de Regio Foodvalley. Hierbij ligt het accent op het vormgeven van samenwerking met buurgemeenten, de provincies Utrecht en Gelderland, Regio Foodvalley en private partijen. De ruimtelijke (on-)mogelijkheden van de gebieden worden in kaart gebracht via gebiedsverkenningen en ruimtelijke wensen. Deze werkzaamheden zijn gericht op realisatie na 2030. Voor de vervolgfase van deze verkenningen, leggen wij in 2025 een aanvraag voor een voorbereidingsbudget aan u voor.

Vernieuwing van de Omgevingsvisie

De in 2020 vastgestelde Omgevingsvisie gaan wij vernieuwen, zodat deze voldoet aan huidige ruimtelijke en beleidsmatige ontwikkelingen. De actualisatie gebeurt in 2025 in twee stappen: eerst leggen wij een koersdocument aan u voor, om vervolgens op basis hiervan de Omgevingsvisie te vernieuwen. Op basis van de kaders in de Omgevingsvisie stellen wij omgevingsprogramma's vast, bijvoorbeeld voor mobiliteit (inclusief parkeren), energie (inclusief warmte), circulair, groen en klimaatbestendig.

De Omgevingswet vraagt om een andere manier van werken

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Vanaf dat moment zijn alle bestemmingsplanregels van rechtswege onderdeel gaan uitmaken van het tijdelijk deel van het Omgevingsplan. Uiterlijk 1 januari 2032 moeten al deze regels zijn omgezet naar de systematiek van het Omgevingsplan. In 2025 worden de regels voor een deel van de woongebieden vertaald naar het Omgevingsplan en ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Volgens het gedachtegoed van de Omgevingswet, worden alle ruimtelijke initiatieven en aanvragen integraal benaderd vanuit de 'ja mits'-houding. Aanvragen die in strijd zijn met de regels bespreken we op de Omgevingstafel. De Omgevingsvisie is het kader waaraan de

plannen getoetst worden. We hanteren daarnaast het puntensysteem als selectieleidraad. Op verleende vergunningen wordt (integraal) toezicht uitgevoerd. Indien van toepassing vinden de controles plaats samen met de ODRU en VRU.

We creëren uitvoeringskracht door integrale gebiedsontwikkelingen

Voor de duurzame groei en bloei van Veenendaal, wordt in eerste instantie ingezet op de ontwikkeling van diverse inbreidingslocaties. In 2025 start, mede gezien de subsidievoorwaarden, de bouw van de eerste woningen in Spoorzone. Daarnaast blijven wij, afgezien van kleinere projecten, inzetten op de grote ontwikkeling in Groenpoort, de ontwikkelingen in de Tuinstraat en de herontwikkeling van het Franse Gat. Gezien zowel de omvang als ons streven om al deze ontwikkelingen zo integraal en doelmatig mogelijk voor te bereiden en uit te voeren, vraagt dit veel van de beschikbare capaciteit.

Woningvoorraad en woonbehoefte

Net als in de rest van Nederland, zijn in Veenendaal meer woningen nodig. Om de woningvoorraad zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de (toekomstige) woonbehoefte, is het belangrijk vooral woningen te bouwen die op dit moment onvoldoende beschikbaar zijn. Dit zijn betaalbare woningen voor onder andere jongeren en levensloopbestendige woningen geschikt voor ouderen. In geval van grootschalige woningbouw vindt regionale afstemming plaats om zo de gevraagde percentages sociale en betaalbare bouw te realiseren.

Onderzoek naar een toekomstbestendige economie

Voor de Groei en Bloei van Veenendaal is het van belang dat de groei van de bevolking in balans blijft met de groei van de werkgelegenheid. Wij gaan onderzoeken op welke wijze Veenendaal economisch toekomstbestendig is te maken, in het licht van onze huidige positie. Het economisch profiel van Veenendaal dat hieruit voortkomt, werken wij verder uit, in aansluiting op de Strategische Agenda Foodvalley. Hierbij wordt inzichtelijk wat de ruimtevraag is die deze economische ontwikkeling met zich meebrengt. Lees meer over deze uitwerking in het hoofdstuk Programma 2 – Economie, werk en ontwikkeling.

Opstellen verkeerscirculatieplan en actualisatie parkeerbeleid

Voor het duurzaam bereikbaar houden van Veenendaal en rekening houdend met de verwachte groei van de stad stellen wij in 2025 een verkeerscirculatieplan op. Dit plan beoogt de doorstroming van het verkeer te verbeteren en de veiligheid en de leefbaarheid te verhogen. Daarnaast actualiseren wij het parkeerbeleid voor het centrum, de woongebieden en de bedrijfsterrainen.

Thema II - De duurzame stad

De toekomstige duurzame stad vraagt om een inzet op alle beleidsterreinen en om een voortzetting van de (financiële) impuls voor een Duurzaam Veenendaal. Door een aantal aanpassingen, onder andere meer activiteiten uit het rioolrecht te dekken is het beroep op de algemene middelen vanaf 2026 beperkt tot € 230.000 per jaar. Ook brengen we de huidige activiteiten terug, zonder al te veel op de kwaliteit in te leveren. In het kader van de heroverweging hebben wij onze inzet voor de energietransitie met € 140.000 teruggebracht tot € 725.000.

De verandering naar een Circulair Veenendaal

De transitie naar een circulaire economie is een samenwerking tussen gemeente Veenendaal (als facilitator) en het lokale bedrijfsleven en het onderwijs. Doelen van deze samenwerking zijn kennis delen en goede voorbeelden navolgen. Daarnaast kijken we als gemeente wat er in het onderwijs nodig is om een onderwerp als circulaire economie een plek te geven. Bestaande netwerken, zoals die met de bedrijven in Regio Foodvalley bouwen wij verder uit.

Met de bedrijven is via de Green Deal het initiatief gestart om bedrijventerreinen groen en klimaatbestendig te gaan inrichten. Hierbij zetten wij gelijktijdig in op circulariteit, CO2-

reductie en energiemanagement. Wij stimuleren hiermee ook de eigen verantwoordelijkheid van de bedrijven ten aanzien van de openbare ruimte. Naast de klimaatbestendige omgeving zijn de aantrekkelijkheid van de terreinen en andere vormen van beheer voor de werknemers belangrijke onderwerpen. Mogelijk krijgt dit initiatief vervolg via de ambassadeursrol voor de bedrijven in de Werklandschappen voor de Toekomst.

In 2025 bouwen we circulair. We maken gebruik van de beste beschikbare technieken en hebben een 'circulaire' financiering. We blijven zoeken naar innovatieve oplossingen en communiceren wij actief over positieve initiatieven.

Daarnaast integreren wij de routekaart voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed in het Integraal duurzaam vastgoedbeheerplan. Met het verduurzamen van de bestaande en toekomstige gebouwen geven wij als gemeente een goed voorbeeld.

Op naar een Energieneutraal Veenendaal

De energietransitie is op stoom en dat leidt ook tot nieuwe uitdagingen. Inwoners en bedrijven wekken de laatste jaren massaal zelf energie op. Hierdoor loopt het elektriciteitsnet sneller dan verwacht tegen de grenzen van haar capaciteit aan. Momenteel is dit de meest voelbare en urgente uitdaging. Dit dwingt ons om, in de nieuwe planperiode van het programma Energieneutraal Veenendaal, na te denken over het energiesysteem van de toekomst. We moeten slimmer ontwerpen en de duurzame nieuwbouwgebieden 'netbewust' inrichten. Dit betekent dat we rekening houden met de (huidige) grenzen van het elektriciteitsnet, maar wel werken aan een energiesysteem dat toekomstbestendig is. De principes van dat toekomstige systeem passen we nu al toe in actuele ontwikkelingen, zoals bij de ontwikkeling van het Ambacht.

Dit alles leidt ertoe dat wij aan ons 'verhaal' over de energietransitie een dimensie toevoegen: slimmer. Zoveel mogelijk energie besparen, aardgas vervangen door andere bronnen en zoveel mogelijk energie duurzaam opwekken, blijft belangrijk. Maar, in de nieuwe fase van de energietransitie, moeten wij anders omgaan met bijvoorbeeld het duurzaam opwekken, het gebruik, de inrichting van de stad en het overbruggen van de periode tussen opwek en gebruik.

Het faciliteren van een betere benutting van de elektriciteitsinfrastructuur helpt ons, naast de verzwaring, de knelpunten op het elektriciteitsnet (netcongestie) te beperken en deze in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen. Vanaf 2025 is een bedrag van € 150.000 gereserveerd om actief en samen met bedrijven te zoeken naar oplossingen. Denk bijvoorbeeld aan het inrichten van een Smart Energy Hub.

Een groen en klimaatbestendig Veenendaal

In 2025 zetten wij in op een programma 'Groen en klimaatbestendig', omdat 'het groen' van essentieel belang is voor het bereiken van de klimaatdoelen. Dit betekent dat wij binnen al onze ambities op het gebied van woningbouw, ruimte maken voor meer groen en meer water. We groeien planmatig naar een klimaatbestendige leefomgeving. Nieuwe locaties richten we toekomstgericht in volgens de kaders en normen die voor 2050 zijn vastgelegd in het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal. In de bestaande omgeving doen we dat wijkgericht. Bij het inrichten zorgen we ervoor dat de gevolgen van de klimaatverandering worden opgevangen. Aangezien de ruimte beperkt is betekent het klimaatbestendig maken van onze stad soms ook het maken van lastige keuzes. Denk aan het realiseren van meer groen en meer waterberging, ook als daardoor minder verharde infrastructuur beschikbaar blijft.

Thema III - Het beheer van de stad

Heroverwegingen openbare ruimte

In deze begroting is een aantal heroverwegingsvoorstellen verwerkt die gevolgen hebben voor onderhoudsniveau en vervanging van de openbare ruimte. Dit 'scherper aan de wind varen' kan er toe leiden dat incidenteel middelen nodig zijn. Wij volgen dit binnen onze reguliere risico-inventarisatie.

Veenendaal staat voor grote uitdagingen

In het OPOR hebben we de ontwikkeling van de diverse assets voor de komende jaren in beeld gebracht. Veenendaal staat de komende jaren voor de uitdaging om de woonwijken en industrieterreinen uit de jaren tachtig en negentig en de groei van Veenendaal, veilig en op het afgesproken niveau te houden. In combinatie met de ambities op het gebied van duurzaamheid, vergroenen e.d. vraagt dit binnen de beschikbare middelen om keuzes.

Effecten op de kwaliteitsniveaus beheer

We beheren de openbare ruimte op een kwaliteitsniveau B in de woonwijken en op kwaliteitsniveau A in het centrum en op de begraafplaats. In het te herziene beheerplan 2026 – 2030 maken wij het effect van de heroverwegingen op het onderhoudsniveau zichtbaar. In het nieuw op te stellen OPOR werken wij de gevolgen van de heroverwegingen verder uit.

Het beheer van zowel de openbare ruimte als het vastgoed is ontwikkelend

Het beheer in de bestaande omgeving doen we wijkgericht, via de BOSS-aanpak (Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen). Hierbij maken wij samen met bewoners plannen voor de inrichting van een buurt. Wij maken hier ook het verschil met duurzaam, ontwikkelingsgericht beheer en het hergebruiken van grondstoffen en producten, volgens de circulariteitsstrategieën van de R-ladder. Dit is een ranglijst van circulariteitsstrategieën. Hoe hoger een strategie op de ladder staat, hoe meer grondstoffen er worden bespaard. Bij het inrichten zorgen wij ervoor dat de gevolgen van de klimaatverandering worden opgevangen.

Het verhogen van de parkeeropbrengsten

In de kadernota heeft u besloten om de parkeeropbrengsten te verhogen met € 200.000. Dit gebeurt door een aantal maatregelen te nemen, zoals het uitbreiden van de reguleringstijden, het boven trendmatig verhogen van de tarieven (inclusief het dagtarief en het vergunningentarief voor bewoners) en het vergroten van de betalingsbereidheid door de handhaving verder te optimaliseren. Wij beseffen ons dat deze maatregelen een effect kunnen hebben op de aantrekkingskracht van ons centrum en het woonplezier van de inwoners. Het (grootste) deel van de verhoging waarvoor geen beleidswijziging nodig is wordt via de jaarlijkse vaststelling van de parkeertarieven gerealiseerd. Het overige deel wordt in de begroting opgenomen nadat hiervoor aanvullend beleid door de raad is vastgesteld.

Milieu

Energiebesparing en duurzaamheid zijn in het Uitvoeringsprogramma 2025 belangrijke aspecten, waarop de ODRU bedrijven controleert op de naleving van de wettelijke regels.

Heroverwegingsvoorstellen kadernota 2025-2028

Eén jaar doorschuiven investeringen MIP 2026 (fysiek)

Alle investeringen in de fysieke leefomgeving uit het meerjareninvesteringsplan (MIP) worden in 2026 één jaar doorgeschoven. Door het doorschuiven van de investeringen komt de jaarschijf 2026 en de daarbij horende kapitaallast te vervallen. De projecten die nu voor 2026 en verder zijn ingepland, worden vanaf 2027 opnieuw ingepland. De eventuele extra onderhoudskosten worden opgevangen in de beheerbudgetten.

Verlengen afschrijvingsduur Wegen van 40 naar 50 jaar

De afschrijvingstermijn voor wegen is verlengd tot de technische levensduur van de wegen. Die ligt op gemiddeld 50 jaar. Dit levert een structureel voordeel op van circa € 625.000.

Eén jaar doorschuiven OPOR

Aanvullend op het doorschuiven van de investeringen 2026 in de fysieke leefomgeving wordt de extra investering voor gepland onderhoud 2027 (OPOR) één jaar doorgeschoven.

Onderhoud openbare ruimte

Bij amendement is de structurele taakstelling vanaf 2026 voor het onderhoud openbare ruimte van € 305.000 geschrapt en wordt dit bedrag gedekt door de stelpost invoering onderuitputting / begrotingsdiscipline vanaf 2026 structureel te verhogen met € 305.000.

Slimmer verlichten

Ons areaal aan lichtarmaturen wordt versneld vervangen door in 4 jaar tijd 40% van ons areaal lichtarmaturen, die ouder zijn dan 15 jaar, te vervangen door LED-armaturen die gebruik maken van het dimschema (Waaklicht). Hierdoor wordt vanaf 2028 structureel bespaard op de energiekosten van de openbare verlichting. Hiervoor is wel een extra afschrijving nodig voor de bestaande lichtarmaturen en een investering van € 1 miljoen die in het MIP 2025-2028 is opgenomen. De aanpak wordt nog definitief uitgewerkt in een business case.

Bewaking 2 fietsenstallingen

Het dagelijks toezicht op de fietsenstallingen wordt, na pensionering van de medewerkers fietsenstalling, ingevuld door cameratoezicht. Hiermee ontstaat 24/7 toezicht op de fietsenstallingen, waarmee ook continu beeld wordt gekregen op insluiping en vandalisme. Vanaf 2026 levert dit een structurele besparing op van € 98.000.

Planmatig groot onderhoud

De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen wordt per 1 januari 2026 verlaagd van € 1.370.000 naar € 1.020.000. Dit levert een structurele besparing op van € 350.000. Dit wordt gerealiseerd door per 1 januari 2026 de reserve onderhoud wegen (€ 2.867.000) in zijn geheel te storten in de voorziening onderhoud wegen. De voorziening blijft dan tot en met 2035 voldoende om alleen het noodzakelijk geplande onderhoud aan de wegen te bekostigen.

Subsidie gemeentelijke monumenten

De jaarlijkse beschikbare subsidie voor eigenaren van gemeentelijke monumenten voor het instandhouden van het monument, wordt vanaf 2026 beëindigd. Dit levert een structurele besparing op van € 73.000.

Duurzaamheid

Het budget voor de inzet op de voor de energietransitie wordt vanaf 2026 structureel met € 100.000 verlaagd. Bij amendement is besloten om het heroverwegingsvoorstel uitvoering van de ondersteuning en waardering van vrijwilligers van structureel € 40.000 te schrappen en deze € 40.000 eveneens structureel vanaf 2025 ten laste te brengen van dit budget.

Verlengen afschrijvingsduur Riolering van 40 naar 60 jaar

De afschrijvingstermijn voor vervanging van riolering is verlengd tot de technische levensduur van de riolering. Die ligt op 60 jaar, dit levert een voordeel op van circa € 410.000 op basis van al gerealiseerde projecten en onderhanden projecten.

Rioolheffing - verlengen afschrijvingsduur Riolering van 40 naar 60 jaar

De verlenging van de afschrijvingsduur bij riolering leidt tot een lagere lastendruk voor onze inwoners.

Stijging rioolheffing

Vanaf 2026 worden reguliere beheertaken gedekt vanuit de rioolheffing. Een deel van het onderhoud aan watergangen en het straatvegen kan aan de rioolheffing toegewezen worden. Het gaat hier om een bedrag van € 230.000.

Verhogen parkeeropbrengsten

De parkeeropbrengsten worden vanaf 2025 verhoogd met € 200.000. Op 3 september 2024 heeft een beeldvormende avond plaatsgevonden met uw raad. In november 2024 wordt het raadsvoorstel behandeld over de trendmatige verhoging van de parkeertarieven.

Theater/ geen nieuwe parkeergarage bij of in de omgeving van het theater

Per amendement is op 9 juli 2024 besloten dat het taakstellende jaarbudget voor het nieuwe

theater € 4,28 miljoen bedraagt. In dit bedrag zijn geen middelen opgenomen voor een parkeergarage of parkeergebouw.

Onderzoek: Meer kosten toeschrijven aan heffingen

In de kadernota 2025 zijn al twee heroverwegingen genoemd waar meer kosten aan heffingen en leges kunnen worden toegerekend te weten in de rioolheffing en de leges voor de gehandicaptenparkeerkaart. Uit recent onderzoek is gebleken dat dit voor de rioolheffing nog meer mogelijk is. Voor de rioolheffing is dit jaar voor de bepaling van het tarief een nieuwe kostprijsberekening gemaakt. In voorgaande jaren werd er uitgegaan van de calculaties in het OPOR 2021-2025 met toepassing van indexering. Hierbij is geen rekening gehouden met autonome kostenverhogingen van leveranciers en gestegen rentelasten ten opzichte van OPOR. Bovendien is gebleken dat doorbelasting van kosten van straatvegen, ongediertebestrijding, doorberekening GBLT, BTW en kwijtschelding onvoldoende heeft plaatsgevonden. Het bedrag dat riool te weinig in de algemene middelen bijdraagt cumuleert in 2025 tot € 1.034.000 en dit effect is structureel.

Nader onderzoek moet nog plaatsvinden of er mogelijkheden zijn om nog meer kosten toe te rekenen aan heffingen en leges. Dit onderzoek wordt meegenomen in de richting van de Kadernota 2026. Het toerekenen van meer kosten aan heffingen en leges betekent een verhoging van het betreffende tarief.

Onderzoek: onderhoudsniveau openbare ruimte centrum naar B

Per amendement is besloten geen onderzoek uit te voeren naar het onderhoudsniveau openbare ruimte centrum naar B.

Onderzoek: onderhoudsniveau openbare ruimte van B naar C

Per amendement is besloten geen onderzoek uit te voeren naar het onderhoudsniveau openbare ruimte van B naar C.

Thema I – De groei en ontwikkeling van de stad

De groei en ontwikkeling van de stad

Veenendaal zorgt voor de juiste balans in haar ruimtelijke leefomgeving in een groeiende en veranderende samenleving.

Wat willen we bereiken?

I.a. Een prettig leefbare, gezonde en groene stad. Een aantrekkelijke stad met een passend cultureel aanbod, sportvoorzieningen en een bruisende binnenstad. Een stad waar een goed evenwicht is tussen het wonen en werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. Verder ontwikkelen van de integrale strategische aanpak voor de fysieke leefomgeving door het verdiepen en updaten van de Omgevingsvisie.

I.a.2. In het verlengde van de verstedelijkingstrategie en het Regionaal Ruimtelijk Programmeren, samen met de partners in Regio Foodvalley in 2025 komen tot een gedragen keuze voor een volgend ontwikkelgebied.

I.a.3. In 2025 zetten we in op de verdere ontwikkeling van Spoorzone en stellen hiervoor een omgevingsplan vast. We starten met de realisatie van Het Ambacht en het, voor de ontwikkeling van Spoorzone noodzakelijke, Stadspark. De visie Spoorzone

I.a.4. In 2025 worden regels vanuit een bestemmingsplan voor een deel van de woongebieden vertaald naar het omgevingsplan.

I.a.5. We onderzoeken in 2025 op basis van een verkeerscirculatieplan de mogelijkheden waarin een groeiend Veenendaal duurzaam bereikbaar blijft.

I.a.6. In het verlengde van het pact Groen Groeit Mee (Provincie Utrecht) werken we aan de versterking van natuurontwikkeling en inrichting van een recreatief uitloopgebied 'De Roode Haan'.

I.a.7. Voor 2025 worden de plannen verder uitgewerkt en gezocht naar (co)financiering voor de aanleg van de eerste wandelpaden (valleikanaal, landgoederen en turfweide).

Verbonden partijen De groei en ontwikkeling van de stad

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit thema:

- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU);
- Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO).

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Beleid gerelateerd aan thema De groei en ontwikkeling van de stad

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Omgevingsvisie Veenendaal 2030	17-12-2020
Woonvisie Veenendaal 2022-2025	3-6-2024

Taakvelden thema De groei en ontwikkeling van de stad

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
5.5 Cultureel erfgoed	Baten	-1	-1	-1	-1
	Lasten	89	16	16	16
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed		88	15	15	15
8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	-79	-79	-79	-79
	Lasten	157	157	157	157
Totaal 8.1 Ruimtelijke ordening		79	78	78	78
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	-8.063	-8.063	-8.063	-8.063
	Lasten	8.163	8.163	8.163	8.163
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		100	100	100	100
8.3 Wonen en bouwen	Baten	-2.246	-2.246	-2.180	-2.125
	Lasten	1.275	861	792	738
Totaal 8.3 Wonen en bouwen		-971	-1.385	-1.387	-1.387
Totaal Thema De groei en ontwikkeling van de stad		-705	-1.192	-1.194	-1.194

Thema II – De duurzame stad

De duurzame stad

Veenendaal zorgt voor een duurzame stad, zodat ook volgende generaties gezond, duurzaam en veilig kunnen wonen, werken en leven.

Wat willen we bereiken?

II.a. 75% van de inwoners van Veenendaal weet wat een circulaire economie, energieneutraal of klimaatbestendig is, waarom dit nodig is en welke kansen het geeft; welke stappen nodig zijn om tot een aardgasvrij Nederland te komen;

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. We publiceren jaarlijks minstens 7 verhalen van inwoners en bedrijven die al actief zijn, als voorbeeld voor de anderen in Veenendaal om hen te laten zien wat eenieder in zijn eigen omgeving en met soms simpele aanpassingen kan doen.

II.a.2. Met het bedrijfsleven werken we samen aan verduurzaming van bedrijventerreinen in Veenendaal in 2025 zijn er tenminste 5 projecten gestart die een substantiële bijdrage leveren aan de transitie van Duurzaam Veenendaal.

Wat willen we bereiken?

II.b. Veenendaal wil zich inzetten voor het waardebehoud van grondstoffen en materialen door het vrijkomende 'huishoudelijke afval' op een doelmatige wijze in te zamelen en zo weer in te zetten als grondstof.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. In 2025 wordt 75% van het huishoudelijke afval gescheiden, 65% gerecycled en wordt nog maximaal 100 kilo restafval per inwoner ingezameld.

Wat willen we bereiken?

II.c. In 2050 is Veenendaal volledig circulair ingericht waarbij gemeente, bedrijven, onderwijs en inwoners met elkaar samenwerken om de grondstoffenkringloop te sluiten, afval te minimaliseren, levensloop van producten zo lang mogelijk te laten zijn

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. Bij het renoveren of bouwen van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed is de maximale MPG-score 0,70. Tenminste 35% van grondstoffen is hernieuwbaar en/of biobased.

II.c.2. Voor de aanleg en het beheer van de openbare ruimte wordt de MKI-waarde als gunningscriterium gebruikt volgens de methodiek van de Beste Prijs/kwaliteitverhouding (BPKV). Aanbiedingen met een lage MKI-waarde scoren beter.

Wat willen we bereiken?

II.d. Veenendaal is in 2050 een energieneutrale gemeente, die 100% hernieuwbare energie gebruikt en klimaatneutraal (CO₂-emissieloos) is.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.d.1. Door gerichte wijkacties en gemeente brede communicatie, helpen we in 2025 ten minste 200 slecht geïsoleerde woningen in Veenendaal aan isolatiemaatregelen.

II.d.2. Van de overeenkomstig het programma ENV opgestelde buurtuitvoeringplannen: zijn er 2 in de uitvoeringsfase en worden 2 plannen opgesteld Tenminste 2 initiatieven om aardgas te besparen en op langere termijn uit te faseren worden actief

II.d.3. We zetten in op de reductie van het aardgasgebruik en de inzet van duurzaam opgewekte (lokale)energie in al ons vastgoed en in de openbare ruimte. In 2025 is het energiegebruik van ons vastgoed in beeld en ligt er een energie-reductieplan.

Wat willen we bereiken?

II.e. Netcongestie stagneert de energietransitie. Met bedrijven of inwoners werken we samen aan oplossingen om in de blijvende behoefte van (betaalbare) energie te voorzien door een betere balans tussen vraag en aanbod te realiseren en met elkaar te

Wat gaan we daarvoor doen?

II.e.1. In 2025 schalen we de aanpak voor Smart Energy Hubs op naar 5 bedrijventerreinen. We bieden het actief inzetten op een netbewuste nieuwbouw een handelingsperspectief aan ontwikkelaars, bedrijven en gemeentelijke programma's voor woningbouw.

Wat willen we bereiken?

II.f. Veenendaal heeft een gezonde, duurzame en groene klimaatbestendige leefomgeving met een robuust en gevarieerd aanbod van groen en water.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.f.1. We leggen de basis voor een integraal groenbeleid met een duidelijke visie op de hoofdgroenstructuur van Veenendaal. Daarom integreren en actualiseren wij ons bestaande, versnipperde groenbeleid, en leggen dit vast in de Omgevingsvisie.

II.f.2. We brengen de huidige situatie op deze indicatoren in beeld en stellen op basis van deze 0-meting onze opgave vast in een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie van het programma Groen en Klimaatbestendig.

II.f.3. Langdurige droogte en hevige neerslag leidt in 30% van de gemeente niet tot structurele schade aan groen, vitale en kwetsbare functies, infrastructuur en bebouwing.

II.f.4. In 2025 zijn er schaduwrijke verblijfsplekken op 600 meter van ieder huishouden; ligt 20% van de fiets- en wandelroutes en verblijfsplekken in de schaduw; is 7% van alle horizontale en verticale oppervlakten warmte werend of verkoelend.

Verbonden partijen De duurzame stad

Niet van toepassing.

Beleid gerelateerd aan thema De duurzame stad

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal	21-3-2024
Omgevingsprogramma Energieneutraal Veenendaal 2022 - 2025	16-12-2021
Transitievisie Warmte 1.0	16-12-2021
Visie openbare laadinfrastructuur 2030 Gemeente Veenendaal	11-6-2024
Plankaart openbare laadinfrastructuur	16-7-2024
Regionale Energiestrategie Foodvalley 1.0	28-6-2021
Beleidsplan Huishoudelijk Afval 2022-2025	16-9-2021
Strategische kaders en Accommodatiebeleid vastgoed	18-5-2017

Taakvelden thema De duurzame stad

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
7.2 Riolering	Lasten	18	-88	16	16
Totaal 7.2 Riolering		18	-88	16	16
7.4 Milieubeheer	Baten	-1.153	-1.105	-1.105	-105
	Lasten	1.776	1.476	1.582	582
Totaal 7.4 Milieubeheer		622	371	477	477
Totaal Thema De duurzame stad		640	283	493	493

Thema III – Het beheer van de stad

Het beheer van de stad

Veenendaal zorgt voor een openbare ruimte die schoon, heel, duurzaam, toegankelijk en veilig is.

Wat willen we bereiken?

III.a. Veenendaal heeft een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. De infrastructuur is van goede kwaliteit en de openbare ruimte biedt voldoende aantrekkelijke groene ruimte met plekken om te spelen, te sporten, te ontspannen en te ontmoeten.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.a.1. De openbare ruimte duurzaam en milieuvriendelijk onderhouden. In de winkelcentra en op de begraafplaats beheren wij de wegen en het groen op A-niveau in de rest van Veenendaal op B-niveau.

III.a.2. Samen met de bewoners de in 2025 geplande BOSS-plekken in de stad inrichten, waar we elkaar kunnen ontmoeten en veilig kunnen bewegen, spelen en sporten. De plekken zijn circulair, groen, aantrekkelijk en klimaatbestendig ingericht.

Wat willen we bereiken?

III.b. In 2050 is Veenendaal volledig circulair ingericht waarbij gemeente, bedrijven, onderwijs en inwoners met elkaar samenwerken om de grondstoffenkringloop te sluiten, afval te minimaliseren, levensloop van producten zo lang mogelijk te laten zijn

Wat gaan we daarvoor doen?

III.b.1. Voor het beheer en onderhoud van de openbare inrichting en het gemeentelijk vastgoed ontwikkelen we een vaste set met verduurzamingsmaatregelen die wordt toegepast in de projecten.

Wat willen we bereiken?

III.c. Veenendaal is in 2050 een energieneutrale gemeente, die 100% hernieuwbare energie gebruikt en klimaatneutraal (CO₂-emissieloos) is.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.c.1. We actualiseren ons vastgoedbeleid en verwerken in dit beleid onze routekaart voor de verduurzaming van ons vastgoed richting 2050, we koppelen hieraan een uitvoeringsplan.

III.c.2. We laten de laadinfrastructuur meegroeien met de groei van het elektrisch vervoer. Conform de EV-outlooks willen we in 2030 ruim 1600 (semi)publieke laadpunten hebben en 27 snellaadpunten.

Wat willen we bereiken?

III.d. Veenendaal beheert haar Vastgoed duurzaam.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.d.1. We beheren ons vastgoed op een redelijk conditieniveau op basis van het meerjarenonderhoudsplan. Bij vervangingen aan installaties kiezen we voor die technieken waarbij de totale levensduurkosten zo laag mogelijk zijn.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit thema:

- Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV);
- Gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU).

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Beleid gerelateerd aan thema Het beheer van de stad

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022 - 2025	25-11-2021
Notitie parkeernormen Veenendaal 2020	26-11-2020
Integraal duurzaam vastgoedbeheerplan 2021 -2024	27-5-2021

Taakvelden thema Het beheer van de stad

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-121	-121	-121	-121
	Lasten	239	239	238	235
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		119	119	117	114
0.63 Parkeerbelasting	Baten	-2.994	-3.277	-3.363	-3.363
Totaal 0.63 Parkeerbelasting		-2.994	-3.277	-3.363	-3.363
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	-551	-552	-552	-492
	Lasten	9.693	10.677	10.645	10.424
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer		9.141	10.125	10.093	9.932
2.2 Parkeren	Lasten	2.759	2.817	2.876	2.875
Totaal 2.2 Parkeren		2.759	2.817	2.876	2.875
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-32	-32	-32	-32
	Lasten	1	1	1	1
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-31	-31	-31	-31
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	-5	-5	-5	-5
	Lasten	5.026	5.028	5.027	5.022
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		5.021	5.023	5.022	5.017
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-1.907	-1.907	-1.907	-1.907
	Lasten	1.209	1.208	1.208	1.207
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		-699	-699	-700	-700
7.2 Riolering	Baten	-5.887	-6.534	-6.393	-6.374
	Lasten	4.034	4.549	4.304	4.296
Totaal 7.2 Riolering		-1.854	-1.985	-2.089	-2.078
7.3 Afval	Baten	-10.002	-10.482	-10.973	-11.476
	Lasten	8.094	8.309	8.491	8.759
Totaal 7.3 Afval		-1.909	-2.173	-2.483	-2.717
7.4 Milieubeheer	Lasten	1.060	1.057	1.059	1.060
Totaal 7.4 Milieubeheer		1.060	1.057	1.059	1.060
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	-999	-999	-999	-999
	Lasten	817	854	853	854
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria		-182	-144	-146	-144
Totaal Thema Het beheer van de stad		10.432	10.831	10.358	9.965